

การพัฒนาคุณภาพชีวิตบนความหลากหลายวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ในภาคอีสานตอนล่างของประเทศไทย

Improving the Quality of Life for the Kui, a Multicultural Group in South Isan, Thailand

พระมหามิตร จิตปัญโญ¹, ชญาภา น่วมันติย์², สุขสมัย น่วมันติย์³

PhramahaMit Thitapanyo¹, Chayapa Nabundhit², Suksamail Nabundhit³

Received: 29 April 2019

Revised: 3 July 2019

Accepted: 10 September 2019

บทคัดย่อ

ความเป็นมาและคุณภาพชีวิตของชาวภูยกบนความหลากหลายวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคอีสานตอนล่างของประเทศไทย ชนเผ่าภูยก เป็นชนกลุ่มใหญ่ที่ตั้งหลักแหล่งอยู่ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์ และบางส่วนของจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นชนเผ่าภูยกมีหลักฐานปรากฏในกฎหมายอยุธยา ฉบับ พ.ศ. 1974 ซึ่งตราขึ้นในรัชกาลสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (พ.ศ. 1967-1991) ภูยกเป็นชนชาติเดิมที่อพยพเข้ามาอยู่ในเอเชียตอนใต้ จัดอยู่ในตระกูลออสโตรเอเชียติก วิถีชีวิตของชาติพันธุ์ภูยกจากอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ยุค ดังนี้ ยุคที่ 1 อพยพสู่สยาม (พ.ศ.2200-2436) ยุคที่ 2 กว่าที่จะถึงสะเตาหวาน (พ.ศ.2437-2503) ยุคที่ 3 ภายยุคใหม่รวมใจกับลาว (พ.ศ. 2504) กลุ่มชาติพันธุ์ภูยกในปัจจุบัน ตั้งถิ่นฐานปะปนอยู่กับไทยอีสานตอนล่าง จึงมีการติดต่อ แลกเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์กันระหว่างชาติพันธุ์ด้านวัฒนธรรม จึงเกิดมีการผสมผสาน กลมกลืน และยอมรับวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน กลุ่มชาติพันธุ์ภูยกมีการปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกับกลุ่มอื่นได้ดี

คุณภาพชีวิตของชาวภูยกบนความหลากหลายวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพบว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการส่งเสริมคุณภาพด้วยกิจกรรม เช่น กิจกรรมทางกาย มีการส่งเสริมความสัมพันธ์ทางสังคม ให้มีการอนุรักษ์สืบสานและส่งเสริมประเพณี ที่ดีงาม เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ด้วยการสร้างผ่านโครงการสร้างองค์ความรู้ของประเพณีและภูมิปัญญาของชุมชนให้เกิดขึ้นในสังคมรอบข้าง และทางจิตภาพ มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพจิต ด้วยการสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้วยการสร้างจิตอาสาในการรักษาความสงบเรียบร้อย พร้อมทั้งสร้างองค์ความรู้ด้านความมั่นคงปลอดภัย เพื่อให้สามารถดูแลความปลอดภัยในชุมชนได้

คำสำคัญ : การพัฒนาคุณภาพชีวิต, ความหลากหลายวัฒนธรรม, กลุ่มชาติพันธุ์

¹ อาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

² ผู้อำนวยการโรงเรียน (ข้าราชการบำนาญ) สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

³ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาปรัชญามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

¹ Lecturer, Faculty of Buddhist Studies of MCU Khonkaen Campus

² Mahasarakham Primary Educational Service Area 1

³ MCU khonkaen Campus

Abstract

The indigenous Kui people of Thailand were examined for their culture, history and development with a view toward improving their quality of life. The Kui live as groups, in the southern region of Northeast Thailand, Cambodia and Laos where they engage mostly in subsistence farming, cloth making and weaving. Establishing a secure base for their nation and improving their overall well-being are topics discussed during their regular community meetings. Researchers used interviews to collect data from 45 people, and a descriptive summary was written after analyzing the data. With respect to the history of the Kui people, research shows they are a large group of people in the provinces of Sisaket, Surin and Buriram. They are evidenced in an early edition of Ayutthaya Law, which was enacted during the reign of King Rama II. The Kui were one of the original ethnic immigrants in South Asia and organized the Austro-Asiatic family. Their migration is difficult to follow, as the group had no script. Their development as a society can be divided into 3 periods: Immigrated to Siam (2200 - 2436 BC), moved to Ban Sadao Sweet (BE 2437-1960) worked together with Laos (current 1961).

The Kui groups have their own language - a mix of local Thai languages - attire, and belief structure. Their worship practices are characteristic of group identity. In recent times they have attempted to integrate with the more modern values of present day society, so their identity will not become lost in the pages of history.

Keywords: Quality Life Development, Multi-cultures, Ethnic Group

บทนำ

กลุ่มชาติพันธุ์เป็นกลุ่มชนที่มีความสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์กับสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตมากกว่าร้อยปี มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมประเพณีจากกลุ่มอื่นๆ ซึ่งชนกลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่มก็จะมีวัฒนธรรมประเพณีเป็นของตนเอง โดยอาศัยตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ใน 77 จังหวัดของประเทศไทยมีจำนวน 56 กลุ่ม มีประชากรรวมประมาณ 6,100,000 คน หรือร้อยละ 9.68 ของประชากรประเทศ จำแนกพื้นที่ตามลักษณะการตั้งถิ่นฐานได้ 4 ลักษณะ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12, พ.ศ.2560-2564) คือ กลุ่มตั้งถิ่นฐานบนพื้นที่สูงหรือชนชาวเขา กลุ่มตั้งถิ่นฐานบนพื้นที่ราบกลุ่มชาวเลและกลุ่มอาศัยในป่าวิถีชีวิตของกลุ่ม

ชาติพันธุ์ในประเทศไทยมีความหลากหลายวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันไปโดยสภาพเศรษฐกิจสังคม ตามจารีตประเพณีเป็นการปรับตัวเข้ากับฐานทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิสังคมที่ตั้งถิ่นฐานอยู่โดย “กลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง” หรือชนชาวเขาจะตั้งถิ่นฐานตามแนวเทือกเขาบนพื้นที่สูงทางภาคเหนือ เป็นสังคมเกษตรกรรมที่พึ่งอาศัยป่าเป็นหลัก “กลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่ราบ” เป็นกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใหญ่ที่มีวิถีการดำรงชีวิตกลมกลืนกับคนไทยทั่วไป มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมเมืองมากขึ้นแต่ยังคงอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของตนเองอยู่ สำหรับ “กลุ่มชาติพันธุ์ที่ตั้งถิ่นฐานตามหุบเขาหรือชายฝั่งทะเล” เรียกว่า ชาวเล มีวิถีชีวิตอยู่ทั้งบนเกาะและในท้องทะเล มีอาชีพประมงเป็นหลัก นอกจากนี้ยัง

มีกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มเล็กที่ขอบอาศัยในป่า ดำรงชีวิตด้วยการล่าสัตว์และเก็บของป่า

การพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย ตลอดระยะเวลากว่า 50 ปีที่ผ่านมา เริ่มจากการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ที่ตั้งถิ่นฐานบนพื้นที่สูง คือ “ชนชาวเขา” ด้วยสาเหตุสำคัญคือ ความมั่นคงบริเวณพื้นที่ชายแดนการแก้ไขปัญหาเสียดิน ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า การทำไร่เลื่อนลอย และการลดอัตราการเพิ่มประชากรโดยใช้ “นโยบายรวมพวก” เป็นหลัก เพื่อให้ชนชาวเขาเป็นพลเมืองไทยที่ดีและสามารถช่วยเหลือตนเองได้มีการตั้ง “คณะกรรมการสงเคราะห์ชาวเขา” ในปี 2502 และต่อมาได้บรรจุเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศครั้งแรกใน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) โครงสร้างงานบริหารงานของหน่วยงานต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป ขาดหน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจน การพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์มีลักษณะเป็นงานประจำปกติ ในขณะที่การแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติโดยรวมยังไม่หมดไปทำให้กลุ่มชาติพันธุ์รวมตัวกันเรียกร้องเรื่องสัญชาติ การย้ายถิ่นและการแก้ไขปัญหาเสียดินตามปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนพื้นเมือง พ.ศ. 2550

สภาพปัญหาและสถานการณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์จึงมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์โดยรวมในระยะเวลาที่ผ่านมา ส่งผลให้ความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ดีขึ้น แต่การเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ สังคม การปกครองและสภาพภูมิอากาศรวมทั้งการบริหารจัดการที่หลากหลายขาดความชัดเจน ปัญหาต่างๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์จึงยังคงอยู่โดยเฉพาะเรื่อง การกำหนดสถานะบุคคล การจัดตั้งถิ่นฐานถาวรและการได้รับการยอมรับรวมทั้งยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาที่หน่วยต่างๆ กำหนดขึ้นยังหลากหลายขาดการกำหนดจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม

ถึงกระนั้นการรวมตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ยังคงอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของตนเองอยู่ สามารถสร้างความสนใจให้กับสังคมไทยโดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกูย ซึ่งมีวิถีชีวิตเป็นลักษณะเฉพาะตัวของกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นพิธีกรรมไหว้ครูและความเชื่อ โดยเฉพาะก๊วยที่อยู่เขต 3 จังหวัด เช่น จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดบุรีรัมย์และ จังหวัดสุรินทร์ จะมีอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ที่มีการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกูยในภาคอีสานตอนใต้ของประเทศไทยว่ากลุ่มชาติพันธุ์ชาวกูยได้มีการบูรณาการผสมผสาน วัฒนธรรมให้มีความกลมกลืน และยอมรับวัฒนธรรมซึ่งกันและกันกับเผ่าอื่นๆ ได้อย่างไร พวกเขาจึงมีการปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกับกลุ่มอื่นได้เป็นอย่างดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและคุณภาพชีวิตของชาวกูยบนความหลากหลายวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ในภาคอีสานตอนล่างของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกูยในภาคอีสานตอนล่างของประเทศไทยและบูรณาการสร้างความมั่นคงของทรัพยากรในชาติไทย
3. เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตบนความหลากหลายวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคอีสานตอนล่างของประเทศไทย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาคุณภาพชีวิตบนความหลากหลายวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกูยในภาคอีสานตอนใต้ของประเทศไทยผู้วิจัยทำการวิจัยด้านเอกสารบวกกับการสัมภาษณ์ อันเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอบเขตด้านเอกสาร

ข้อมูลชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) คือ ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 รูป/คน ใน 3 จังหวัด และข้อมูลจากตำราวิชาการที่เกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มชาติพันธุ์ชาวภูเขาในภาคอีสานตอนใต้ของประเทศไทยและบูรณาการสร้างความมั่นคงของทรัพยากรของกลุ่มชาติพันธุ์ในชาติไทยโดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ชาวภูเขาในจังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษและจังหวัดสุรินทร์

ข้อมูลชั้นปฐมภูมิ (Secondary Source) คือ ศึกษาข้อมูลจากหนังสือที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเผ่าพันธุ์ อัตตาลักษณ์ในประเทศไทยและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคอีสานตอนล่างของประเทศไทย

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความเป็นมาและพัฒนาการของกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคอีสานตอนล่างของประเทศไทยสภาพปัญหาและสถานการณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวภูเขาในภาคอีสานตอนล่างของประเทศไทยและศึกษาองค์ความรู้ในอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวภูเขาในภาคอีสานตอนใต้ของประเทศไทยและบูรณาการสร้างความมั่นคงของทรัพยากรในชาติไทย

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ ใน 3 จังหวัด คือ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์บ้านตระเคียน ต.สำโรงภาพ อ.สำโรงภาพของประเทศไทยได้แก่

1. ผู้นำเผ่าภูเขาใน 3 จังหวัด 10 รูป/คน
2. คณะกรรมการดำเนินงานของภูเขาใน 3 จังหวัด 15 รูป/คน

3. ชนเผ่าภูเขาทั่วไปใน 3 จังหวัด 30 รูป/คน รวมทั้งหมด จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 45 รูป/คน

4. ขอบเขตพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในการทำวิจัย 3 จังหวัด คือ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดบุรีรัมย์ และ จังหวัดสุรินทร์ บ้านตระเคียน ต.สำโรงภาพ อ.สำโรงภาพเป็นต้น อันเป็นจังหวัดที่เก่าแก่และมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน

5. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะวิจัย และประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา แล้วยกร่างแบบสัมภาษณ์

2. แบบสัมภาษณ์มีทั้งแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง คือผู้สัมภาษณ์ใช้คำถามปลายเปิดเป็นคำถามกว้างๆ ปรับเปลี่ยนได้ให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่ผู้สัมภาษณ์กำหนดประเด็นคำถาม หรือรายการคำถามเรียงลำดับไว้แล้วก่อนที่จะสัมภาษณ์

3. นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจในความเหมาะสมขอเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะ

4. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาข้อมูลชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) โดยศึกษาข้อมูลจากหนังสือที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเผ่าพันธุ์ อัตตาลักษณ์ในประเทศไทยและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคอีสานตอนล่างของประเทศไทย

2. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) โดยศึกษาข้อมูลจากตำราวิชาการที่เกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มชาติพันธุ์ชาวภูเขาในภาคอีสาน

ตอนใต้ของประเทศไทยและบูรณาการสร้างความมั่นคงของทรัพยากรของกลุ่มชาติพันธุ์ในชาติไทยโดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกูยในจังหวัดสุรินทร์

3. รวบรวมเรียบเรียงข้อมูล จัดหมวดหมู่

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 รูป/คน ใน 3 จังหวัด และข้อมูลจากตำราวิชาการที่เกี่ยวข้องการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกูยในภาคอีสานตอนใต้ของประเทศไทยและบูรณาการสร้างความมั่นคงของทรัพยากรของกลุ่มชาติพันธุ์ในชาติไทยโดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกูยในจังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษและจังหวัดสุรินทร์ หลังจากนั้นนำเสนอผลการวิจัยแบบการพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. **ความเป็นมาและคุณภาพชีวิตของชาวกูยบนความหลากหลายวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ในภาคอีสานตอนล่างของประเทศไทยพบว่า** ชนเผ่ากูย เป็นชนกลุ่มใหญ่ที่ตั้งหลักแหล่งอยู่ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์ และบางส่วนของจังหวัดบุรีรัมย์ ชนเผ่ากูยมีหลักฐานปรากฏในกฎหมายอยุธยา ฉบับ พ.ศ. 1975 ซึ่งตราขึ้นในรัชกาลสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (พ.ศ. 1967-1991) มีข้อความตอนหนึ่งระบุไว้ว่า พ่อค้าต่างชาติเดินทางเข้ามาค้าขายยังกรุงศรีอยุธยา ประกอบด้วย ชาวอินเดีย มลายู ชาน (ไทยใหญ่) กวย แกว (ญวน) และชาติอื่นๆ หลักฐานนี้เป็นหลักฐานขั้นต้นที่เก่าที่สุดปรากฏในราชสำนักสยามที่ใช้คำว่า “กวย” หลักฐานขั้นต้นที่กล่าวถึงลำดับต่อมาปรากฏในพงศาวดารเมืองละแวก (ประเทศกัมพูชาในขณะนั้น) ได้กล่าวถึงพระเจ้าธรรมราชาผู้ครองนครธม (พ.ศ. 1980-2017) ทรงขอความช่วยเหลือกองทัพจากเจ้ากวยที่ตั้งอยู่เมืองตบขมม (ThbongKhmmum) ทางภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือของเขมร และอยู่ทางใต้ของเมืองนครจำปาศักดิ์ ให้ส่งทหารไปช่วยพระองค์ปราบกบฏ เมื่อกองทัพทั้งสองปราบกบฏสำเร็จ ประมุขทั้งสองได้มีความสัมพันธ์กันด้วยไมตรีอันดียิ่ง ในช่วงที่ชาวกวยเข้ามาค้าขายกับกรุงศรีอยุธยานั้น อยู่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 20-21 ซึ่งเป็นช่วงที่ชาวกวยเคยมีการปกครองเป็นอิสระอยู่ทางตอนเหนือของเขมรในเขตจังหวัดกัมปงธมติดกับดินแดนลาวได้ในปัจจุบัน

กูยเป็นชนชาติเดิมที่อพยพเข้ามาอยู่ในเอเชียตอนใต้ จัดอยู่ในตระกูลออสโตรเอเชียติกที่ใช้ภาษามอญเขมร ชนพื้นเมืองดั้งเดิมคือ พวกกูย กวยหรือกวย ที่เคลื่อนย้ายจากอินเดียสู่พม่าบางส่วนเข้าไปในลาว เขมรและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย เมื่อประมาณ 12,000 ปี ก่อนคริสตกาลหรือประมาณ 3,000 ปีเศษ ซึ่งเชื่อว่าชนพื้นเมืองเดิมคือ พวกกูยหรือกวย กลุ่มชนพื้นเมืองเดิมเหล่านี้กูยชนชาติเจ้าของถิ่นเดิมของอีสาน ซึ่งเป็นชาวพื้นเมืองเดิมที่เป็นประชากรอีสานตอนล่างเป็นกลุ่มที่ร่วมกันสืบทอดวัฒนธรรม มีบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมของหัวเมืองอีสานตอนล่างและพงศาวดารล้านช้าง ได้กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์กูย (ชา) ว่าเป็นเจ้าของถิ่นเดิมที่มีชุมชนที่มั่นคง ไทยกูยเป็นคนไทยเชื้อสายหนึ่งที่อาศัยอยู่หนาแน่นทางตอนใต้ ของอีสานในจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ และกระจายในบางพื้นที่ของจังหวัดบุรีรัมย์

เมื่อจะกล่าวย้อนรอยชาติพันธุ์กูย ก็จะเห็นว่าชาวกวยปรากฏตัวขึ้นครั้งแรกในพงศาวดารครั้งแรกเมื่อปี 1974 มีหลายข้อมูลบ่งชี้ว่า ชาวกวยมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับชาวเขมรโบราณเนื่องจากพื้นฐานภาษามีความคล้ายคลึงกัน ในบางส่วน แต่ชาวกวยเองก็มีเอกลักษณ์ในภาษาของตนเองแม้ว่าจะเป็นแค่ภาษาพูดไม่มีตัวอักษรประกอบก็ตาม ในครั้งอดีตชาวกวยต้องเผชิญกับเรื่องราวที่ก่อดันมากมาย หลายครั้งที่ต้องอพยพออกจากถิ่นฐานที่อยู่อาศัยของตนเอง เพื่อรักษา

ความอยู่รอดของเผ่าตน ถ้าจะกล่าวย้อนกลับไปที่วิถีชีวิตของชาติพันธุ์กวยจากอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ยุค ดังนี้

ยุคที่ 1 อพยพสู่สยาม (พ.ศ. 2200- 2436) ชาวกวยเป็นกลุ่มคนที่ใช้ชีวิตอยู่บนความยากลำบาก พวกเขาต้องเดินทางเพื่อหาที่พักพิงไม่หยุด เนื่องจากการเป็นคนต่างถิ่นที่ถูกรังแก หรือแม้ว่าจะหาที่พักพิงลงหลักปักฐานได้แล้วชีวิตก็ยังต้องถูกบังคับไว้อิสระ ทำงานส่งส่วยบรรณาการอย่างยากลำบากทุกปี โดนเกณฑ์แรงงานจนผู้ชายในหมู่บ้านแทบไม่เหลือ ทุกยากลำบากจากการขาดแคลนอาหาร และโดนดูถูกจากคนลาวในพื้นที่รอบๆ พวกเขาคิดต่อต้านขึ้นมาก็โดนกวาดล้าง แม้ว่าจะมีกลุ่มที่รอดชีวิตเหลือมาก็ต้องอพยพย้ายที่อีกไม่ได้หยุด

ยุคที่ 2 กว่าจะถึงสะเดาหวาน (พ.ศ. 2437- 2503) เป็นยุคที่ชาวกวยยังอพยพเร่ร่อนเดินทางเพื่อหาที่พักพิงไม่หยุด แม้จะมีถิ่นที่อยู่ได้ก็ต้องมีปัญหามาไม่หยุดหย่อน พวกเขาต้องเผชิญเหตุการณ์ที่เข้ามาบีบบังคับมากมายจนจำต้องละความยึดถือในตนเอง ลงบางส่วนเพื่อเปิดรับธรรมเนียม วิถีชีวิตของคนลาวในพื้นที่ แม้ว่าไม่ได้ทำไปด้วยความเต็มใจมากนัก แต่พวกเขาก็ต้องใช้กล้ำที่จะปรับตัวบางอย่างเพื่อเปิดรับความเชื่อของคนอื่นเข้ามา การทำเช่นนี้ก็เพื่อความอยู่รอดของเผ่าพันธุ์นั่นเอง

ยุคที่ 3 กวยยุคใหม่รวมใจกับลาว (พ.ศ. 2504) เป็นช่วงเวลาที่ สภาพแวดล้อม รวมถึงความเป็นตัวตนของชาวกวยได้เปลี่ยนแปลงไปจากการปรับเปลี่ยนวิธีของตนเองของชาวกวยในบ้านสะเดาหวาน และนั่นส่งผลอย่างมาก ถึงวิธีการใช้ชีวิต การเปิดรับสิ่งใหม่ๆ และปรับตัวให้เข้ากับชาวลาว เพื่อขยายสู่ทางการใช้ชีวิตในอดีตสู่การกลมกลืนการใช้ชีวิตท่ามกลางชาวไทย-ลาวไปกับชาวลาวจนยากจะแยกธรรมเนียมในอดีต ออกมาได้แทน แม้แต่ภาษาการพูด ขนบธรรมเนียมที่บรรพบุรุษคงไว้นั้นก็เริ่มจะจางหายไปด้วย เช่นกัน เยาวชนสมัย

ใหม่ก็ให้ความสำคัญกับชาติพันธุ์กวยของตนเองลดน้อยลงจนน่าตกใจเช่นกันวิถีชีวิต ประเพณี ความเชื่อ ล้วนถูกกลืนจนรวมเข้ากับวัฒนธรรมความเอกลักษณ์ของชาวอีสานไปบางแล้ว

กลุ่มชาติพันธุ์กวยในปัจจุบัน ตั้งถิ่นฐานปะปนอยู่กับไทยอีสานตอนล่าง จึงมีการติดต่อ แลกเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์กันระหว่างชาติพันธุ์ด้านวัฒนธรรม จึงเกิดมีการผสมผสาน กลมกลืน และยอมรับวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน กลุ่มชาติพันธุ์กวยจึงมีการปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

2. อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกวยในภาคอีสานตอนล่างของประเทศไทยและบูรณาการสร้างความมั่นคงของทรัพยากรในชาติไทยพบว่า

อัตลักษณ์ของบ้านเรือน ชาวไทยกวยอยู่ตามหมู่บ้านเก่าแก่มากมาย การสร้างบ้านจะเป็นบ้านที่รูปทรงสูง ใต้ถุนเรือนจะถูกแบ่งเนื้อที่อย่างน้อย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 วางที่หรือหูกทอผ้าซึ่งมีความยาวมาก ส่วนที่ 2 เป็นคอกวัวควาย ด้านหนึ่งของคอกใช้พาดหูกทอผ้า ส่วนที่ 3 เป็นร้านเก็บเครื่องจักสานต่าง ๆ และชั้นล่างเลี้ยงเปิด ไก่ และวางเชิงกรานหูกต้มหรือย้อมไหม

อัตลักษณ์ด้านภาษาไทยกวย กวยมีภาษาภาษาเป็นของชนเผ่า ภาษากวยไม่ได้ใช้เสียงวรรณยุกต์แยกความหมายของคำดังเช่นภาษาไทย แต่มีลักษณะน้ำเสียง (voice quality) คือเป็นกลุ่มภาษาที่มีลักษณะเสียง (register) โดยมีความแตกต่างของพยางค์ 2 ประเภท คือ พยางค์ที่มีเสียงสระแบบธรรมดา (normal voice)

และพยางค์ที่เสียงสระก้อง มีลม (breathy voice) ซึ่งจะใช้สัญลักษณ์ทางสัทศาสตร์ (...) เขียนได้สระ ดังตัวอย่างเปรียบเทียบคู่คำที่มีลักษณะน้ำเสียงเป็นตัวแยกความหมายของคำเช่น

liap “เชิง ริม” liapเลียบ “ทา”

calah “ขัด” calah จะละฮ “เข้า ลักษณะนามเป็นหัว”

สำเนียงพูดในภาษาถิ่นพบว่าผูกพันกับระบบการออกเสียงในหน่วยคำของระบบภาษาเขมรอยู่ไม่น้อย และภาษาถิ่นมีเสียงจะเอียงอ่อนมากต่างไปจากภาษาเขมรอีก เช่น มีเสียงหน้าพยางค์ท้ายพยางค์ที่มีทั้งเสียงหนัก เสียงสะกดเต็มรูปแบบ และเสียงครึ่งเสียงคำว่า คทะห์ ที่แปลว่าดิน คนสวยแท้ๆ ตัว ค ออกเสียงเพียงครึ่งเสียง ส่วนท้ายพยางค์ที่มี ห์ เป็นเสียงที่ปล่อยลมออกเสียงค่อนข้างไปเสียงสูง เป็นต้น

กวยไม่มีภาษาเขียน การที่ไม่มีภาษาเขียนจำต้องทำให้เสียเปรียบด้านวัฒนธรรมทางภาษา เพราะต้องปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มชนอื่นๆ ตลอดเวลา ชาวกวยจะใช้ภาษาอื่นๆ เมื่อมีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชนนั้นๆ ดังนั้นเมื่อมีกลุ่มชนอื่นเข้ามาอาศัยอยู่ด้วยเป็นเวลานานจะทำให้กลุ่มชนกวยสูญเสียเอกลักษณ์ทางด้านภาษาไป ดังเช่น เมืองสุรินทร์เดิมพูดภาษาถิ่นได้เปลี่ยนมาพูดภาษาเขมรเรียกว่า กวยเขมร ที่เมืองศรีสะเกษเดิมพูดภาษาถิ่นได้เปลี่ยนมาพูดภาษาลาว จึงเห็นได้ว่าพื้นที่ทั้งสามพื้นที่ ที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยนั้น ได้มีการประยุกต์ภาษาไปตามกลุ่มคนรอบข้าง หรือเรียกอีกอย่างก็เป็นภาษาผสมไปแล้วเป็นบางส่วน ถ้าจะเหลือก็คงเป็นการสนทนากลุ่มเฉพาะเผ่าพันธุ์เท่านั้น ถ้าอยู่ในสังคมหมู่ใหญ่ก็จะภาษาไทยกลางไปเกือบหมดแล้ว ในปัจจุบัน ชาวกวยส่วนใหญ่พูดได้ทั้งภาษาถิ่นและภาษาไทยกลาง ในชุมชนกวยที่ไม่มีผู้พูดภาษาไทยถิ่นอีสานอาศัยปะปน จะไม่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานในชุมชนกวยที่มีคนเขมรและคนลาวอาศัยปะปนกัน จะพูดภาษากันและกันได้

อัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรม: ชาวกวยมีอัตลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมเป็นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นอัตลักษณ์การแต่งกาย อัตลักษณ์ทางด้านความเชื่อ อัตลักษณ์ทางด้านภาษา กลุ่มชาติพันธุ์ชาวกวยนั้นมักจะเน้นในด้านการใช้ภาษาพิธีกรรมและพลังความคิดและภูมิปัญญา ด้วยการประพฤติปฏิบัติตามวิถีที่แตกต่างกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ มีผลงานหลายเรื่องที่แสดงถึงการธำรงเอกลักษณ์ทาง

ชาติพันธุ์กวย วัฒนธรรมเหล่านี้เป็นตัวกำหนดในการสร้างวิถีชีวิตประจำวัน โดยสะท้อนออกมาในแง่ความเชื่อจึงเกิดมีพิธีกรรมในสังคมของชาวกวย

อัตลักษณ์ด้านผลิตภัณฑ์ผ้าซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มชาวกวย: ผ้าไหมลายขิดเป็นจุดเด่นของชนไทยกวย อันแสดงศิลปะการแต่งตัวที่น่าทึ่ง กล่าวคือหัวชิ้นใช้ประโยชน์ในการพับเป็นถุงเงินสีแดงลายขิด ที่ตัดกับสีผ้าถุง มีผ้าโพกหัวลายขิด เรียกว่า สไบเจียดตัญ มีชายครุยห้อยลูกปัด สำหรับหนุ่มสาวโพกศีรษะในขบวนแห่บั้งไฟขอฝน และที่การทำแซวบนเนื้อที่ลวดลายคล้ายหางตะกวดสวยงามเช่นกัน

อัตลักษณ์ด้านการแต่งกายของชาวกวย: มักจะนุ่งผ้าลายเฉพาะของชาวกวยซึ่งจะเห็นผ้าถุงนั้นแบ่งออกเป็นสี่ชนิดคือ กระจิกน้อย คล้ายผ้าหางกระรอกหรือผ้ากระเนียวของชาวไทยเขมรลักษณะลายจะเป็นจอกอกเหลือบมัน เป็นผ้าสำหรับผู้ชายนุ่งในพิธีการสำคัญต่างๆ จะกวีเป็นผ้าที่มีลักษณะคล้ายผ้าอันลุ่มของชาวไทยเขมร จะมีลายยาวทางเป็นร่องเล็กๆ ใช้นุ่งในงานสำคัญ

อัตลักษณ์ด้านความเชื่อทางศาสนาของชาวกวย: ความเชื่อมีลักษณะผสมผสานระหว่างศาสนาพุทธและการนับถือผี (animism) ภายในชุมชนชาวกวยจะมีทั้งวัดและศาลผีประจำหมู่บ้าน ชาวกวยบูชาผีบรรพบุรุษ ซึ่งเรียกว่า ยะจั่วฮบบนบ้านจะมีหิ้งบูชาผีบรรพบุรุษ มีรูปเทียนและกรวยที่เย็บจากใบตอง บางบ้านก็จะสร้างเป็นศาลผีบรรพบุรุษไว้ใกล้กับศาลเจ้าที่ที่ไม่มีหิ้งหรือศาลก็อาจจะไปไหว้ผีบรรพบุรุษที่หิ้งหรือศาลของญาติพี่น้อง บ้านส่วนใหญ่จะมีหิ้งบูชาพระพุทธรูปไว้ในบ้าน และจะสร้างศาลผีบรรพบุรุษไว้ใกล้บ้าน มีการเซ่นบรรพบุรุษอย่างน้อยปีละครั้ง

บูรณาการสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรในชาติไทย: ชาวกวยส่วนใหญ่อาศัยปะปนอยู่ในชุมชนชาวเขมรและลาว จึงทำให้เกิดการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมเข้าด้วยกันเป็นบางส่วนบางก็ยากที่จะจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์ได้

3. การพัฒนาคุณภาพชีวิตบนความหลากหลายวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคอีสานตอนล่างของประเทศไทยพบว่า พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ถือว่าเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาประเทศ ประชาชนมีชีวิตการเป็นอยู่ดี กินดี มีความปลอดภัยในความเป็นอยู่นั้นเป็นคุณภาพชีวิตที่ดี การพัฒนาอาชีพชีวิตของประชาชนจึงเป็นหน้าตาของประเทศ การพัฒนาจำเป็นต้องกำหนดการวางแผนและนโยบายในการพัฒนา การพัฒนาจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการสร้างเครื่องมือทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐการพัฒนาจึงจะเกิดผลได้เท่าที่ควร อย่างกรณีการพัฒนาชีวิตของกลุ่มเผ่ากวยใน 3 จังหวัด ก็เช่นกัน ในจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้กำหนดไปหมู่บ้านกู๋ ในชุมชนหมู่บ้านกู๋ก็จะมีนโยบายในพัฒนาชีวิตของคนในพื้นที่ด้วยการกำหนดโครงการในการสร้างรายได้ให้กับชุมชน การกำหนดการสร้างเครือข่ายนี้เป็นการเริ่มต้นจากกลุ่มประชาชนซึ่งเป็นกลุ่มเผ่าชาวกวยที่ได้กำหนดกันขึ้นมาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มเอง เมื่อการกำหนดโครงการในการพัฒนาแล้วจำเป็นต้องมีการหาเครือข่ายและแหล่งสนับสนุนเพื่อให้โครงการนั้นดำเนินไปได้ ซึ่งการกำหนดนโยบายในครั้งนี้ก็จะทำร่วมกับองค์กรส่วนท้องถิ่น หรือ รัฐบาลนั่นเอง โครงการที่กำหนดขึ้นคือ “โครงการฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณีการจัดการท่องเที่ยวปราสาทปรารค์กู๋ เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของกลุ่ม” มีประสาสัมพันธ์ไปยังบุคคลภาคนอกโดยสื่อต่าง ๆ ซึ่งมีผลคือทำให้ชุมชนคิดค้นสร้างผลิตภัณฑ์ออกมาจำหน่าย การสร้างรายได้ให้กับชุมชน สร้างผลการดำเนินชีวิตให้ดีขึ้น จากสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำของจังหวัดศรีสะเกษตามที่กล่าวไว้แล้วในบทที่ 4 ว่า การดำเนินชีวิตบนความหลากหลายวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกวยซึ่งบุคคลเหล่านั้นให้ข้อมูลว่า การจัดโครงการฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณีการจัดการท่องเที่ยวปราสาทปรารค์กู๋ นั้นเป็นการสร้างรายได้ สร้างเครือข่ายและการสืบสานวัฒนธรรม สร้างความสัมพันธ์ให้กับ

ชุมชนไกลและใกล้ที่เข้ามาเยือน การจัดงานก็ย่อมจะมีผู้คนจากที่อื่นทุกคนในวัฒนธรรมเดียวกันและคนต่างวัฒนธรรมเข้ากิจกรรม...ในขณะเดียวกันชาวกวยก็มีเรียนรู้เพื่อที่จะปรับตัวในเรื่องดำรงชีวิตให้เหมาะสมในประเด็นดังกล่าวนี้ก็เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยความสัมพันธ์กับสังคมโดยรอบ การปรับตัวนั้นพวกเขามีความตระหนักถึงการดำเนินชีวิตในสังคมชนเผ่าและสังคมพหุวัฒนธรรมด้วย การฟื้นฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรมชาวกวยนั้นก็เพื่อให้ลูกหลานชาวกวยได้เรียนรู้และเข้าใจให้ลึกซึ้งในวัฒนธรรมของตนทั้งภาษา ศาสนา ความเชื่อ ศิลปะ ประเพณี พิธีกรรม อาหารการกิน เครื่องแต่งกายของตน ในภายหลังลูกหลานชาวกวยจะมีความภูมิใจในวัฒนธรรมของตน พวกเขามีความเชื่อว่าลูกหลานของพวกเขาจะรู้จักเรียนรู้วัฒนธรรมอื่น รู้เลือกสิ่งที่ดี รู้จักปรับตัวและอยู่ร่วมกับคนในวัฒนธรรมอื่นได้อย่างมีความสุข

ในส่วนของจังหวัดบุรีรัมย์: จากการสรุปบทสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำกวยจังหวัดบุรีรัมย์เห็นว่า วัฒนธรรมที่บ้านโคกวัดมีหลายอย่างที่เด่น ๆ อย่างเช่น วัฒนธรรมทางความเชื่อ มีพิธีแซนตาเหลียน พิธีแซนหลาว และพิธีแซนญะจื้อ และประเพณีหัวบุญเบิกฟ้าในเดือนสาม พิธีแซนแซงแซนในเดือนหก และ คือพิธีแซนข้ากชาวกวยในเดือนสิบ รวมทั้งวัฒนธรรมทางภาษาวัฒนธรรมเหล่านี้ พวกเขาได้ร่วมกับคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายไปที่การฟื้นฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรม อัตลักษณ์และความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์กวยและการสร้างจิตสำนึกของชุมชน มีวิธีการสร้างความร่วมมือของชุมชนโดยการสร้างองค์กรเพื่อรับผิดชอบในงานแต่ละฝ่าย คือจัดตั้งฝ่ายปรับปรุงพื้นที่ ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ ฝ่ายส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมชาวกวยและฝ่ายพัฒนาองค์กร ที่เรียกว่าการทำงานเป็นทีม...เป็นพิธีแซนหัวบรรพบุรุษและญาติผู้ล่วงลับไปแล้วนี้ เป็นประเพณีที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของชาวกวยที่จะขาดไม่ได้ ทุกครอบครัวต้องประกอบพิธีตามประเพณีดังกล่าว เพราะชาวกวยเชื่อถือและ

ปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณซึ่งเกี่ยวเนื่องกับความอยู่เย็นเป็นสุขของพี่น้องชาวภูยกุยก์ทั้งเป็นการแสดงออกถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว การจัดกิจกรรมนี้ก็จะมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ชุมชนรอบข้างเข้าร่วมด้วย การที่บุคคลเข้าร่วมด้วยนี้เอง ก็จะทำให้เกิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน สร้างรายได้ให้กับชุมชน เพราะในชุมชนนี้มีร้านค้าของที่ระลึก เช่น ผ้าไหม และอื่นเป็นต้นที่กลุ่มได้ทำขึ้นมาเพื่อใช้ในการซื้อขายเป็นของฝากหรือ ของที่ระลึกแก่บุคคลทั่วไป

จังหวัดสุรินทร์ก็เช่นกัน พวกเขาการสร้างกิจกรรมหลายอย่าง ซึ่งที่เด่นๆ ก็คือ โครงการ “ต้นกล้าตะเคียน” และโครงการ “ไต้ร่มตะเคียน” ให้ความสำคัญกับเยาวชน เพราะเยาวชนถูกเป็นทรัพยากรที่มีค่า ควรมีจิตสำนึกในความเป็นชนเผ่า “กูย” มีความรู้ความสามารถทางด้านศิลปกรรมและวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นได้ดี เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นประชาชนที่ดีมีคุณภาพในอนาคต เหมือนต้นกล้าตะเคียนที่ดี แข็งแรง จะเป็นต้นตะเคียนใหญ่ที่มีคุณภาพและแข็งแรงต่อไป...โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็ก เยาวชน ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจดังนี้ 1. เข้าถึงวัด เข้าถึงพระพุทธศาสนา และวัฒนธรรมท้องถิ่นอีสานใต้ (กูย) 2. ตระหนักถึงศิลปกรรม จริยธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของอีสานใต้ (กูย) 3. รักษาเอกลักษณ์ ประเพณี ความเป็นชนเผ่าของตนเอง 4. มีความสามารถด้านการร้อง รำภาษาท้องถิ่นของตนเอง 5. ได้รับการปลูกฝังระเบียบวินัยและค่านิยมที่ดีงามจากพื้นฐานของศีลธรรม 6. มีความรักความสามัคคีในหมู่คณะของตนมากขึ้น 7. อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข มีความขัดแย้งกันน้อยลง 8. ห่างไกลอบายมุขและสิ่งเสพติด 9. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 10. ร่วมกันฝึกสร้างอาชีพเสริม หารายได้พึ่งตนเอง และ 11. ได้ร่วมพลังกันช่วยงานสาธารณกุศลทั่วไป...จะเห็นว่าโครงการนี้จะสร้างคุณภาพชีวิตทั้งภายในและภายนอก เป็นการออกแบบงานที่สร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมของพวกเขา ซึ่งเมื่อจะ

กล่าวสรุปในภาพรวมแล้วก็จะเห็นว่า ทั้ง 3 ชาติ ที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่แล้วก็จะสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. ด้านร่างกาย คือ การพัฒนาทางกายภาพ หมายถึง การสร้างอาชีพ การสร้างรายได้ เป็นต้น ให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน รายได้เหล่านี้มีผลต่อชีวิตประจำวัน เพราะเป็นการสร้างระบบเศรษฐกิจที่อิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นมีการสร้างความความสามารถในการทำงาน ความสามารถในการพึ่งตนเอง เป็นต้น การวัดคุณภาพชีวิตนั้น มักจะมีการกำหนดตัวชี้วัดดังนี้ (1) มีผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่สามารถส่งจำหน่ายได้ (2) มีรายได้ที่ขึ้นกับครอบครัวและชุมชน (3) สังคมมีความสามัคคี (4) มีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนกับชุมชน (5) มีผลกำไรในกลุ่ม (6) มีการเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และ (7) มีการฟื้นฟูอาชีพหลักของบรรพบุรุษ

2. ด้านจิตใจ คือ พัฒนาด้านจิตใจ เช่น สร้างความรู้ความเข้าใจในทางบวก ที่มีต่อบุคคลและตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของกลุ่มมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง สร้างความมั่นใจในตนเอง สร้างความคิดที่เป็นอัตลักษณ์ กล้าที่จะตัดสินใจและความสามารถที่จะเรียนรู้ เรื่องราวต่างๆ ของตนที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น มี 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ความรู้สึกด้านดี (2) การคิดเรียนรู้ (3) การนับถือตนเอง (4) ภาพลักษณ์และรูปร่าง (5) ความรู้สึกในทางที่ไม่ดี (6) จิตวิญญาณ ศาสนา และความเชื่อส่วนบุคคล

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น ในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ ในเรื่องอารมณ์ทางเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์ มี 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) สัมพันธภาพทางสังคม (2) การช่วยเหลือสนับสนุนทางสังคมและ (3) กิจกรรมทางเพศ

4. ด้านสิ่งแวดล้อม คือ สามารถสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การจัดกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลารว่าง เป็นต้น มี 8 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ความปลอดภัยทางด้านร่างกายและความมั่นคงในชีวิต (2) สภาพแวดล้อมของบ้าน (3) แหล่งการเงิน (4) การดูแลสุขภาพและบริการทางสังคม (5) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและทักษะใหม่ๆ (6) การมีส่วนร่วม มีโอกาสพักผ่อนหย่อนใจและมีเวลารว่าง (7) สภาพแวดล้อม และ (8) การคมนาคม

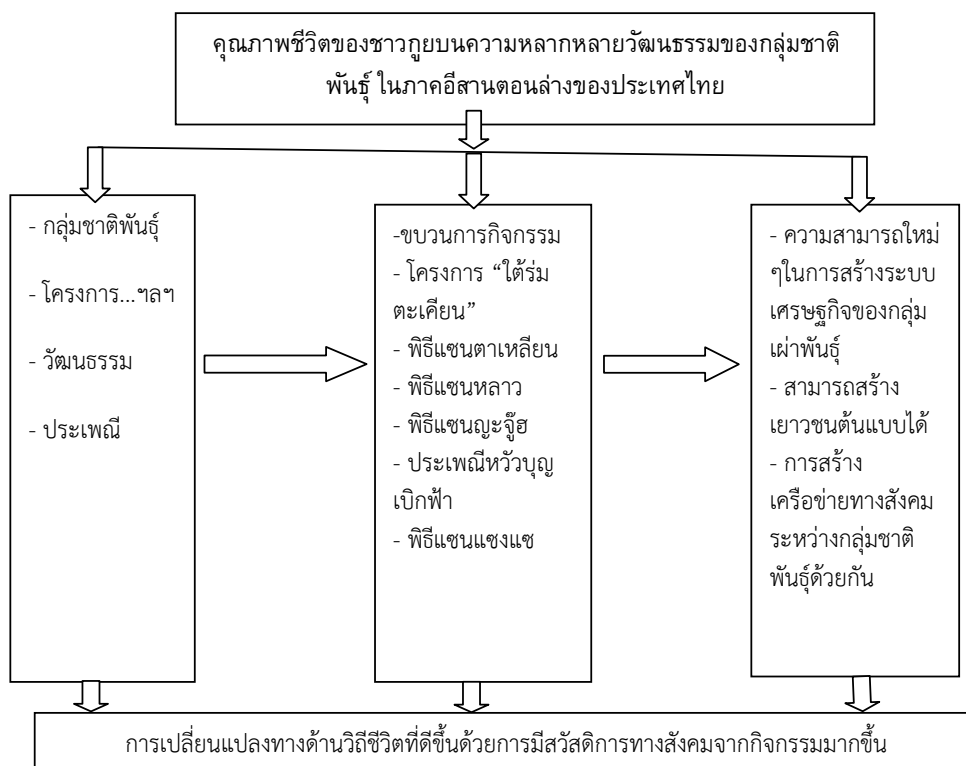
ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพชีวิตบนความหลากหลายวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกูยในอีสานตอนล่างของไทยจึงเป็นการปรับตัว ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้น พวกเขาสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขคุณชีวิตของชาวกูยกลุ่มทั้ง 3 ชุมชนที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่จึงเห็นว่าคุณภาพชีวิต

ของกลุ่มชนมีความเป็นอยู่ในระดับดีเพราะมีการสร้างระบบเศรษฐกิจในชุมชน ทำให้มีรายได้พอที่จะจุนเจือครอบครัว สมาชิกในกลุ่มได้มีการสันทนาการพบปะกันในการทำกิจกรรมร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้สะท้อนให้เห็นองค์รวมของคุณภาพชีวิตชาวกูยได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในคราวต่อไป

1. ทิศทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวกูยในศตวรรษที่ 21
2. การปรับระบบการให้บริการกับผู้เข้ามาท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ
3. แนวทางการปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมเกี่ยวกับจารีตประเพณีให้กับเยาวชนของเผ่าพันธุ์

องค์ความรู้ที่เกิดจากการวิจัย

อภิปรายผล

การคุณภาพชีวิตจำเป็นต้องมีการพัฒนาทั้งสองส่วนไม่ว่าจะเป็นคุณภาพทางกาย คุณภาพทางจิตจำเป็นต้องมีการพัฒนาผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้นมักจะเริ่มที่การพัฒนาคนเพื่อส่งต่อการพัฒนาระบบ เพราะระบบนั้นจะสร้างให้การบริหารจัดการชุมชนให้เกิดความนอกจากนั้นก็ต้องสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในประเด็นนี้จะต้องมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ แฮช ไดกล่าวไว้ว่า คุณภาพชีวิตควรเป็นการวัดในด้านอัตวิสัย (Subjective) ซึ่งครอบคลุมมิติด้านสุขภาพกายสุขภาพจิต สังคม และปัญญา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลให้มากขึ้น จำต้องมีการกลไกในการดำเนินการและการสร้างองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่มั่นคง ในขณะที่เดียวกันกลุ่มชาวกูยทั้งสามจังหวัดยังได้มีการสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยให้กับชุมชนและ

สังคมด้วยการระบบกลไกในการดูแลชุมชนตนเอง ส่วนที่เป็นจิตภาพนั้นจำเป็นต้องสร้างให้เกิดความเชื่อมั่นในชีวิตและทรัพย์สินของกลุ่มเผ่าพันธุ์ให้เกิดความปลอดภัยให้ดีขึ้น การวิจัยในครั้งนี้ยังพบวิธีการสร้างคุณภาพชีวิตของชาวกูยผ่าน โครงการ “ไ้ร่มตะเคียน” นำโดย พระครูชาครธรรมคุณ โครงการเพื่อสร้างเยาวชนให้เป็นทรัพยากรให้มีจิตสำนึกในความเป็นชนเผ่า “กูย” มีความรู้ความสามารถทางด้านศิลปกรรมและวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นได้ดี เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นประชาชนที่ดีมีคุณภาพในอนาคต เหมือนต้นกล้าตะเคียนที่ดี แข็งแรงในประเด็นนี้ก็มีความสอดคล้องกับ Hendershott ได้กล่าวว่าคนที่บุคคลจะมีคุณภาพชีวิตที่นั้น บุคคลนั้นต้องมีความพึงพอใจในสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลนั้น มีความสุขในการดำเนินชีวิต อันประกอบด้วยชีวิตการเรียน ชีวิตสังคม ที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์กับเพื่อนและบริการที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- จิตร ภูมิศักดิ์, *ความเป็นมาของคำสยาม ไทย, ลาว และขอม และลักษณะทางสังคมของชื่อชนชาติ*. มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2519.
- จารุบุตร เรืองสุวรรณ. *ของดีอีสาน*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2527.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ห้า พ.ศ. 2525-2529*, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2524 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2529
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560- 2564*, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2564